

॥४३॥ तेत्वया ॥४४॥ ममात्मजंसत्यवतश्च औरसंननुधृतराष्ट्रादिवदन्यतोमयिजातमित्यर्थः ॥४५॥ ४६॥ शाश्वतो धर्मः पत्युः सकाशादेवापत्योत्पादनं सतां मादृशानां दाराणां तत्रैव वृत्तिः ननु गतायुषि पत्यौ कथं तत्स्यादित्यत आह संत इति वरं दत्वा संतो न व्यथंति नापि सीदंति किंतु उक्तं निर्वहंत्येवेत्यर्थः अत्यंता शक्ये र्थे कथं स्यादित्यत आह सतामिति सतामशक्यमपि नास्ति भयं चान्यस्य तेभ्यो नास्तीति तत्त्वतो हं निर्भया

सौहृदात्सर्वभूतानां विश्वासो नाम जायते ॥ तस्मात्सत्सु विशेषेण विश्वासं कुरुते जनः ॥४३॥ यम उवाच उदाहृतं ते वचनं यदंगने शुभेन तादृक्त्वद्वृत्तेश्रुतं मया ॥ अनेन तुष्टोस्मि विनास्य जीवितं वरं चतुर्थं वरयस्व गच्छ च ॥४४॥ सा विष्टुवाच ममात्मजंसत्यवतस्तथौरसं भवेदुभाभ्यामिह यत्कुलोद्बहं ॥ शतं सुतानां बलवीर्यशालिनामिदं चतुर्थं वरयामि ते वरं ॥४५॥ यम उवाच शतं सुतानां बलवीर्यशालिनां भविष्यति प्रीतिकरं तवाबले ॥ परिश्रमस्तेन भवेन्नृपात्मजे निवर्तदूरं हि पथस्त्वमागता ॥४६॥ सा विष्टुवाच सतां सदा शाश्वतधर्मवृत्तिः संतो न सीदंति न च व्यथंति ॥ सतां सद्भिर्ना फलः संगमोऽस्ति सद्भ्यो भयं नानुवर्तंति संतः ॥४७॥ संतो हि सत्येन नयंति सूर्यं संतो भूमिं तपसा धारयंति ॥ संतो गतिर्भूतभव्यस्य राजन्सतां मध्येनावसीदंति संतः ॥४८॥ आर्यजुषमिदं वृत्तमिति विज्ञाय शाश्वतं ॥ संतः परार्थं कुर्वाणानावेक्षंति परस्परं ॥४९॥ न च प्रसादः सत्पुरुषेषु मोघो न चाप्यर्थो न श्यति नापि मानः ॥ यस्मादेतन्नियतं सत्सु नित्यं तस्मात्संतो रक्षितारो भवन्ति ॥५०॥ यम उवाच यथा यथा भाषसि धर्मसंहितं मनो नुकूलं सुपदं महार्थवत् ॥ तथा तथा मे त्वयि भक्तिरुत्तमा वरं वृणीष्व प्रतिमं पतिव्रते ॥५१॥ सा विष्टुवाच न ते पवर्गः सुकृताद्विना कृतस्तथा यथान्येषु वरेषु मानद ॥ वरं वृणे जीवतु सत्यवानयं यथा मृताद्येव महं पतिं विना ॥५२॥ न कामये भर्तृविना कृता सुखं न कामये भर्तृविना कृता दिवं ॥ न कामये भर्तृविना कृता श्रियं न भर्तृहीना व्यवसामि जीवितुं ॥५३॥ वराति सर्गः शतपुत्रताममत्वयैव दत्तोऽक्रियते च मे पतिः ॥ वरं वृणे जीवतु सत्यवानयं तवैव सत्यं वचनं भविष्यति ॥५४॥ मार्कण्डेय उवाच तथेत्युक्त्वा तु तं पाशं मुक्त्वा वैवस्वतो यमः ॥ धर्मराजः प्रहृष्टात्मा सावित्रीमिदं ब्रवीत् ॥५५॥ एष भद्रे मयामुक्तो भर्ता ते कुलनं दिनि ॥ अरोगस्तव नेयश्च सिद्धार्थः स भविष्यति ॥५६॥ चतुर्वर्षशतायुश्च त्वया सार्धं मवाप्स्यति ॥ इध्वा यज्ञैश्च धर्मेण ख्यातिं लोके गमिष्यति ॥५७॥

स्मीति भावः ॥४७॥ त्वयापि सत्यं स्वीयं रक्षणीयमित्याह संतो हीति भूतभव्यस्य भूतस्य भविष्यस्य च ॥४८॥ परस्परं उपकारप्रत्युपकारं ॥४९॥ एतत्त्रयं प्रसादो र्थो मानश्च दरिद्रस्य प्रसादो नार्थाय श्रीमतां प्रसादो र्थं कृदपि न मानदः सतां तु मानद इति खले तु प्रसाद एव नास्ति अतस्त्रयं त्वय्येव स्थितमिति त्वं रक्षितास्माकं भवेति भावः ॥५०॥ ५१॥ ते त्वत्तः अपवर्गः पुत्रफलप्राप्तिः सुकृताद्विना समीचीना ह्यपत्ययोगादृतेक्षेत्रजादिपुत्रार्पणेन न कृतो निष्पादितो भवति यथान्येषु वरेषु भर्तृषु मदयं त्यागं वसिष्ठस्येव न दद्वत् यस्मादेवं तस्माद्वरं वृणे ॥५२॥ व्यवसामि शक्रो मि ॥५३॥ ५४॥ ५५॥ ५६॥ ५७॥